

Tekla bo kri

Vampirske TV-serije

Tina Bernik

Ob izjemno dobro in v hipu sprejeti seriji *Prava kri* (True Blood, 2008–) so TV mreže ugotovile, da publika – po izteku priljubljene »srednješolske« nanizanke *Buffy, izganjalca vampirjev* (Buffy the Vampire Slayer, 1997–2003) in njene »odrasle« spin off serije *Angel* (1999–2004) – spet hlepi po krvi. Posledica njihove ugotovitve je val svežih vampirjev in preostalih nadnaravnih bitij, ki prihajajo z njimi v paketu.

Prava kri

Nepošteno bi bilo, če bi *Prava kri*, v kateri glavno vlogo med drugim igra z oskarjem nagrajena Anna Paquin (v filmu *Klavir* [The Piano, 1993, Jane Campion]), označili za serijo o nadnaravnem, ki bolj kot na kakovost cilja na najstniško populacijo in z njo povezano višjo gledanost, saj gre v resnici za še eno nadpovprečno televizijsko produkcijo HBO, ki je že s prvo sezono navdušila kritike ter poleg drugih nagrad prejela tudi zlati globus in emmy. Serija je plod sodelovanja avtorice literarne sage *Southern Vampire Mysteries* Charlaine Harris in scenarista Alana Balla, ki je za HBO pred leti ustvaril izvirno črno komedijo o pogrebniški družini *Pod rušo* (Six Feet Under, 2000–2005). Ball je po izteku serije *Pod rušo* iskal novo snov za ekranizacijo in pri tem v knjigarni naključno naletel na knjigo Harrisove *Dead Until Dark*. Pilot, ki ga je po posvetovanju z avtorico romanov spisal, posnel in sproduciral sam, je bil končan sredi leta 2007. Doslej so posneli tri sezone po 12 delov, v katerih poleg Paquinove v glavnih vlogah igrajo Stephen Moyer, Ryan Kwanten, Sam Trammell in Rutina Wesley, HBO pa je prvi dve sezoni predvajal v letih 2008 in 2009, tretja bo sledila letošnje poletje. Potrjeno je tudi snemanje četrte sezone.

Prava kri, ki jo kot rdeča nit povezuje ljubezenska zveza med telepatsko, a polnokrvno človeško natakario Sookie (Paquin) in po človeškem življenju hlepečem vampirju Billu (Moyer), se od ostalih ameriških vampirskih serij loči predvsem v tem, da ji je uspelo najti način, kako navdušiti tudi tiste gledalce,

ki so prerasli puberteto. Tega ustvarjalci serije ne dosejajo samo z režijo, s fotografijo in z glasbo, ki je z bluesovskim melosom pisana na kožo južnjaškemu okolju, v katerem se odvija, temveč tudi z zgodbo. Scenarij temelji na izhodišču, da je nadnaravno, v katerega spadajo vampirji, metamorfi in telepati, sprejemljivo, zato je v svetu, v katerega je postavljeno dogajanje, sprejemljiv tudi obstoj tovrstnih bitij. S takšno tezo je v *Pravi krvi* že na začetku izključen tipični boj dobrega proti zlemu (z izjemo manjših in kasneje tudi večjih »rasnih« nestrpnosti oziroma sporov med dvema različnima živalskima vrstama), obenem pa je omogočen prostor za raziskovanje človeško-vampirskih odnosov. Vampirji in ljudje v malem mestu Bon Temps na jugu ZDA bivajo v odprtem sožitju, ki ga je omogočilo odkritje sintetične krvi, s katero vampirji lahko preživijo, ne da bi uživali človeško. In če je umetna kri vampirjem omogočila integracijo v človeško družbo, je ljudem integracija vampirjev oziroma njihove krvi ponudila svojevrstno omamo v obliki viagri in heroinu podobnega narkotika V. Medtem ko je ta likom v seriji dal nov užitek, pa je nenavadna kombinacija učinkov ustvarjalcem serije na drugi strani dala priložnost za snemanje dokaj eksplicitnih sadomazohističnih (in) seksualnih prizorov, ki so *Pravi krvi* dali svojevrsten pečat in kmalu postali obvezen del njene ponudbe.





Being Human

Da smo v koraku s časom oziroma z željami televizijskih gledalcev tudi na drugi strani Atlantika, dokazujejo Britanci oziroma BBC 3, ki je leta 2008 na malih zaslonih predstavil serijo *Being Human* (2008–). Po pilotu je TV mreža spremenila večino igralske zasedbe, njihova radikalna odločitev pa se je izkazala za pravilno, saj bo serija po dveh sezonah kmalu dočakala še tretjo. Ne samo to, poleg obetajoče prihodnosti na BBC-ju *Being Human* čaka paralelna prihodnost v Ameriki, saj jo bo v različici, prirejeni za domačo publiko, predvajal tudi tamkajšnji televizijski program Syfy.

V NASPROTJU S SORODNIMI VAMPIRSKIMI OZIROMA NADNARAVNIMI SERIJAMI V ZDA NA BBC-JU BOLJ KOT NA VIZUALNO PODOBO IN POSEBNE UČINKE STAVIJO NA RAZVOJ ZGODBE IN LIKOV TER NA DRUŽBENO AKTUALNOST, KI JO USPEŠNO UMEŠČAJO V POSAMEZNE EPIZODE OSEMDELNIH SEZON. Serija o mladih sostanovalcih – vampirju Mitchellu (Aidan Turner), volkodlaku Owenu (Russell Tovey) in ženskem duhu Annie (Lenora Crichtlow) – ki se poskušajo čim manj nasilno izključiti iz družbe nadnaravnih bitij in čim bolj uspešno vključiti v družbo ljudi, je namreč predvsem serija o človeškem ter o vsem dobrem in slabem, kar človeštvo v današnjem času prinaša s sabo. V eni od epizod nadaljevanka tako poleg mladostniškega nasilja in nestrpnosti na primer problematizira celo pedofilijo, pa tudi prehitro sklepanje in obsodbe, h katerim se iz strahu zatekajo ljudje. Kljub vsemu omenjenemu nadaljevanka, ki uspešno niha med humorjem in dramo, ne pozablja na to, da gre še vedno za serijo o nadnaravnem. Pri tem v nasprotju

z ameriški produkcijami ne zanemarija praktičnega vidika zapletov, kar pomeni, da skuša – čeprav gre za znanstveno fantastiko – na dogajanje vseeno gledati čim bolj realistično, na odnose pa čim manj melodramatično. Če realni vidik serije daje prednost drami, pa nadnaravni del bolj kot splošno znanim lastnostim vampirjev, ki se v *Being Human* od ostalih ločijo po tem, da lahko preživijo tudi na dnevni svetlobi in brez človeške krvi, ter volkodlakom, ki so tu za vampirje le prezira vredna živalska vrsta, daje prednost lastnostim duhov in interpretaciji smrti. Ta v seriji ni predstavljena kot nekaj pozitivnega, temveč predvsem kot nekaj, česar se je treba bati. Tako na primer Annie, potem ko izpolni vse, kar jo je ločevalo od posmrtnega življenja, končno pride do težko pričakovanega prehoda v onstranstvo, na vprašanje, ali jo tam čaka nekaj dobrega ali kaj drugega, odgovori, da najverjetneje kaj drugega. Ko bi bilo treba odpreti vrata na drugo stran, pa se odloči, da bo raje ostala med živimi.





Moonlight in Vampirski dnevnik

Prava kri ni edina vampirska serija, ki je nastala v zadnjem obdobju v Ameriki. Še istega leta je bila na TV mreži CBS premierno predstavljena nanizanka kratkega diha *Moonlight* (2007–2008) o vampirskem zasebnem detektivu (Alex O'Loughlin), ki se zaljubi v nevampirsko žensko (Sophia Myles). Čeprav je *Moonlight* pred zaslone z vsakim delom v povprečju privabil 7,57 milijona gledalcev, je serijo, potem ko je prejela vrsto negativnih kritik tako za scenarij kot za igro, na čakanje konec leta 2007 najprej postavila stavka ameriških scenaristov, po koncu stavke in štirih novih delih pa je CBS naposled sporočil, da so jo prenehali snemati.

Dve leti pozneje so se na TV mreži CW pojavili še *Vampirski dnevnik* (The Vampire Diaries, 2009–), ki jih je ustvaril Kevin Williamson, posneti pa so po istoimenski literarni sagi pisatelja L. J. Smitha. Serija s srednješolskimi junaki ter scenarijem o dobrem in slabem vampirskem bratu (Paul Wesley, Ian Somerhalder) in o umrljivem dekletu (Nina Dobrev), ki je razpeto med njiju, seveda stavi na mlajšo populacijo. Zanimivo je, da nad snemanjem nanizanke sprva ni bil navdušen niti sam avtor, saj se mu je zdela preveč podobna drugim vampirskim produkcijam, a najstniška publika je hvaležna in množična, zato so *Vampirski dnevnik* kljub neizvirnosti postali najbolj gledana produkcija med nadaljevalkami, ki jih je producirala omenjena televizija. Serija bo letos sklenila prvo sezono, ki bo imela 22 delov, televizija pa je že potrdila snemanje druge sezone, kar pomeni, da bodo gledalci na-

slednje leto, če štejemo še *Pravo kri* in *Being Human*, poleg visokopračunskih nadnaravnih spektaklov v kinematografih vsaj še eno leto lahko spremljali najmanj tri nanizanke z vampirsko vsebino.

Napoved: V eni od prihodnjih števil *Ekrana* bomo v rubriki *Kaliber 50* objavili nepozabne vampirske filme.

